

Грађански буџет

Водич за грађане кроз буџет

Града Чачка за 2013. годину

Грађански буџет

Водич за грађане кроз буџет града Чачка

Грађански буџет лако разумљивим језиком објашњава на који начин и у које сврхе се користе јавни ресурси да би се задовољиле потребе становништва. Као својеврстан водич за грађане кроз буџет, грађански буџет садржи опште податке о буџету државе или општине/града, као и информације о буџетским приходима, расходима, изворима финансирања, буџетским корисницима и сл.

Грађански буџет представља приказ буџета државе или општине/града, презентован на начин који има циљ да допринесе повећаном учешћу грађана у дефинисању буџетских приоритета, као и у планирању, расподели и трошењу буџетских средстава.

Грађански буџет је настао као резултат нарастајућих потреба да се буџети држава и општина/градова приближе грађанима и тиме повећа њихова партиципација у доношењу одлука и политика, али и контрола коју на овај начин грађани имају над трошењем буџетског новца.

Послови и надлежности

Град Чачак врши послове из своје надлежности утврђене Уставом и законом, као и послове државне управе који су му законом поверени. Поред тога, Град уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности као и организационе, материјалне и друге услове за њихово обављање, стара се о одржавању стамбених зграда и безбедности њиховог коришћења, утврђује висину накнаде за одржавање стамбених зграда и доноси програме уређења грађевинског земљишта. Такође, Град доноси програме и спроводи пројекте локалног економског развоја и стара се о унапређењу општег оквира за привређивање у Граду, промовише економске потенцијале града и ствара услове за оснивање нових привредних субјеката. Исто тако, оснива установе у области социјалне заштите и прати и обезбеђује њихово функционисање, даје дозволе за почетак рада установа социјалне заштите које оснивају друга правна и физичка лица, утврђује испуњеност услова за пружање услуга социјалне заштите, утврђује нормативе и стандарде за обављање делатности установа чији је оснивач, доноси прописе о правима у социјалној заштити и обавља послове државног старатеља.

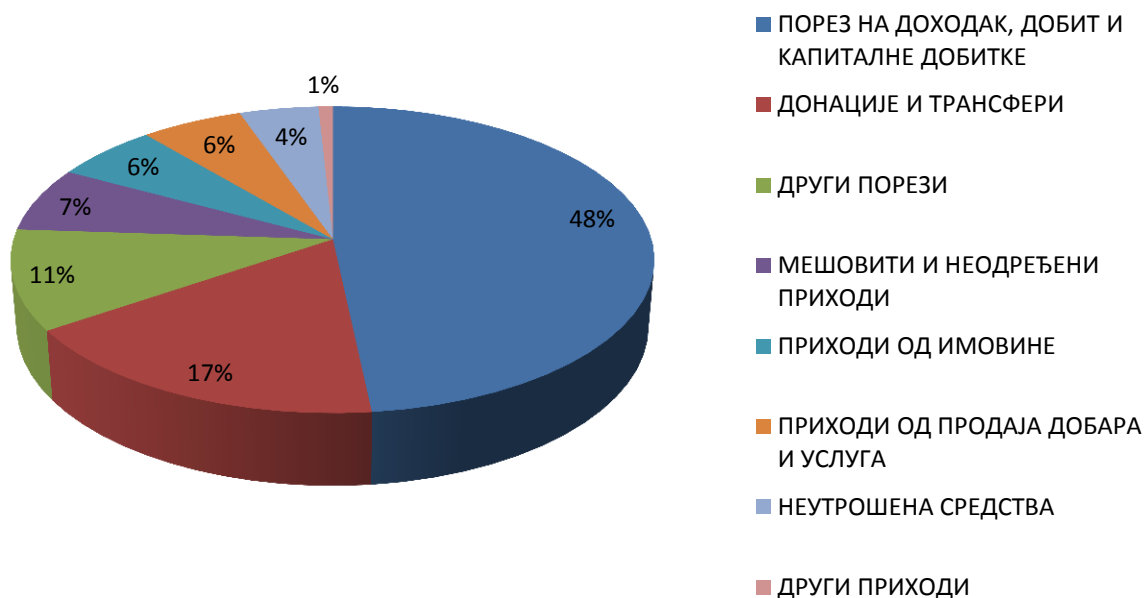
Град Чачак обавља све друге послове од непосредног интереса за грађане у складу с Уставом, законом и Статутом града.

Буџет на први поглед

Укупан буџет Града Чачка за 2013. годину планиран је на нивоу од 3.629.000.000,00 динара, а биће финансиран из пренетих неутрошених средства из предходне године, текућих прихода и примања буџета града за 2013. Годину, као и из осталих извора новчаних средстава која чине сопствени приходи и примања индиректних корисника. При томе, разлика између текућих прихода и

примања и текућих расхода и издатака износи 57,1 милион динара и представља дефицит буџета у 2013. години.

Како се пуни буџет града Чачка

Буџет града Чачка се највише пуни на основу наплате пореза на доходак, добит и капиталне добитке који чине 48% укупних прихода. У њих спадају порез на зараде, порез на приходе од самосталне делатности, порез на приходе од имовине, порез на приходе од осигурања лица, самодоприноси и порез на друге приходе.

Други по реду су донације и трансфери од других нивоа власти који чине 17% укупних прихода.

Остали порески приходи у буџет потичу од наплате пореза на имовину (8%) у који се рачунају приходи по основу плаћеног пореза на имовину, потом пореза на наслеђе и поклон, пореза на капиталне трансакције и по основу наплате пореза на акције и уделе.

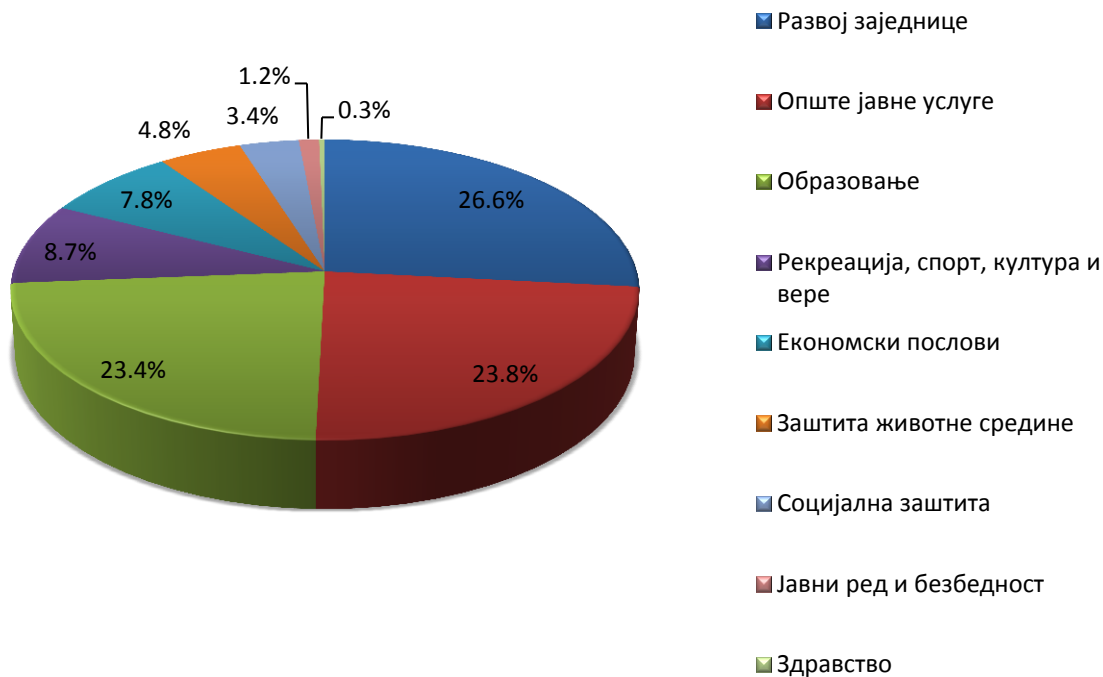
Приходи од имовине чине 6% као и приходи од продаје добара и услуга.

У приходе од имовине се убрајају наплаћене камате на средства консолидованог рачуна трезора Града, потом наплаћене накнаде за коришћење природних добара, за коришћење шумског и пољопривредног земљишта, за коришћење простора на јавним површинама и паркирање, накнада за коришћење градског грађевинског земљишта, за коришћење речних обала и бања и на крају накнада за коришћење добара од општег интереса у производњи електричне енергије и производњи нафте и гаса.

У приходе од продаје добара и услуга спадају приходи од давања непокретности у закуп органима градске управе, потом приходи од закупа ЈП „Градац“ Чачак, као и Дома културе Чачак. У приходе

од продаје добара и услуга сврставају се и наплаћене таксе и сви остали приходи градских органа управе.

Како се у Чачку распоређује буџетски новац?

Ко су корисници буџета града Чачка?

Корисници буџета	План 2013	Учешће у укупним издацима
Градска управа за финансије	1.736.853.599,00	47,9%
Градска управа за друштвене делатности	1.276.900.000,00	35,2%
Градска управа за опште и заједничке послове	166.669.000,00	4,6%
Градска управа за локални економски развој	150.323.001,00	4,1%
Градска управа за урбанизам	72.928.000,00	2,0%
Градско веће	69.018.000,00	1,9%
Градска управа за инспекцијски надзор	56.169.000,00	1,5%
Скупштина града	31.846.300,00	0,9%
Градска управа за стручне послове скупштине, градоначелника и градског већа	22.982.000,00	0,6%
Градска управа за локалну пореску администрацију	19.883.000,00	0,5%
Градоначелник града	18.043.100,00	0,5%
Градско јавно правобранилаштво	7.385.000,00	0,2%

У оквиру Градске управе за локални економски развој одвајају се средства за развој пољопривреде, за суфинансирање пројеката и подстицај привредног развоја као и за научно-технолошки парк. У оквиру Градске управе за друштвене делатности финансирају се корисници из области образовања, културе, социјалне и здравствене заштите као и институције задужене за рекреацију и спорт, док су у оквиру Градске управе за финансије финансиране Месне заједнице, друштвене и хуманитарне организације, туристичка организација, ЈП „Градац“, ЈП „Паркинг сервис“. У оквиру ове управе одвајају се и средства за спровођење програма коришћења средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима, за завршетак система "Рзав", за изградњу објеката водоснабдевања, за изградњу система топлификације и слично.

КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ

	План 2013
Капитални пројекти	436.831.000,00
Водоснабдевање и канализација	274.850.000,00
Остали капитални издаци	97.050.000,00
Основне школе	29.288.000,00
Средње школе	12.850.000,00
Предшколска установа	33.800.000,00
Установе културе	11.020.000,00
Спортски центар „младост“	6.130.000,00
Центар за социјални рад	1.300.000,00

Од капиталних пројеката планираних за 2013. издвајају се:

- Пројектовање, надзор и изградња фискултурне сале и учионица у основној школи Татомир Анђелић у Мрчајевцима и остали радови везани за инвестицију, 50 милиона
- ГСА-Изградња 24 стана за социјално угрожена лица у насељу Обреж 47 милиона
- Сопствено учешће у изградњи канализације у МЗ 45 милиона
- Пројектовање и изградња Музичке школе, надзор и остало 40 милиона
- Сопствено учешће у изградњи система водоснабдевања у МЗ 40 милиона
- Изградња градског фудбалског стадиона у складу са Одлуком СГ, стручни надзор у изградњи градског фудбалског стадиона, изградња трафо станице, прикључци гаса, канализације, воде, накнада за уређење градског грађевинског земљишта, приступни пут и слично у вези са инвестицијом 37 милиона

Код осталих капиталних издатака најзначајнија средства намењена су Туристичкој организацији Чачак и то за набавку опреме за кошење траве у језеру, катамарана за сакупљање отпада са површине воде и минибуса у износу од 35 милиона динара, за набавку опреме за визитор центар у Овчар Бањи 15 милиона и за куповину земљишта за овај центар 5 милиона.

У оквиру Градске управе за локални економски развој, издвајају се средства за:

- Финансирање развоја **пољопривреде** (55 милиона) од чега:
 - 31,8 милиона за бесповратна подстицајна средства за пољопривредну производњу регистрованим пољопривредним произвођачима;
 - 10 милиона за субвенционисање камате за краткорочна задуживања регистрованих пољопривредних произвођача;
 - 4 милиона за вештачко осемењавање крава - субвенције приликом вештачког осемењавања крава: 3 милиона за накнаду за стрелце противградне заштите;
 - 2,5 милиона за набавку ракета за противградну заштиту;
 - 1,5 милион за едукативну посету пољопривредних произвођача домаћим и међународним сајмовима,
 - 0,5 милиона за набавку горива за рад стрелаца противградне заштите;
 - 0,4 милиона за организацију манифестације "Плодови западног поморавља" у Заблаћу;
 - 0,4 милиона за организација манифестације "Дани Српске кајсије" у Миоковцима - 400.000,00 динара
 - 0,3 милиона за селекцију и матичну евиденцију у сточарству 300.000,00 динара;
 - 0,25 милиона за израду едукативних материјала и одржавање стручних предавања из области пољопривреде,
 - 0,2 милиона за организацију манифестације "Централна смотра српских ракија шљивовица";
 - 0,15 милиона за организацију манифестације "Шумадијска краљица" у Горњој Тречки;
- Суфинансирање пројеката и подстицај **привредног развоја** 66.650.000,00, од чега за:
 - 30 милиона за текуће дотације Националној служби за запошљавање од чега 20 милиона за Програм запошљавања у граду Чачку и 10 милиона за Програм јавних радова у граду Чачку
 - 14 милиона за субвенционисање камате за краткорочна задуживања приватним предузећима - Програм новог запошљавања кроз набавку опреме
 - 5 милиона за уређење пољских путева на подручју Чачанског краја
 - 2,9 милиона за суфинансирање пројекта Агрономског факултета са Министарством
 - 1,5 милион за финансирање активности за оснивање Универзитета у Чачку
 - 1 милион за побољшање привредног амбијента (финансирање одласка привредника на међународне сајмове, међународне симпозијуме, подршка пословним сусретима привредника и остало);
- **Научно технолошки парк** 2 милиона

Право на финансијску подршку у области пољопривреде имају:

- пољопривредни произвођачи и чланови њиховог домаћинства који се баве искључиво пољопривредном производњом под условом да:

- је пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава са активним статусом у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења Регистра пољопривредних газдинстава.

- су носиоци или чланови пољопривредног газдинства са пребивалиштем на територији града Чачка, уписани у регистар пољопривредних газдинстава по основу права својине односно закупа пољопривредног земљишта које се налази на територији града Чачка и који се искључиво баве пољопривредном производњом.

Финансијска подршка у области пољопривреде користи се за:

1. Повртарску производњу (пластеници и стакленици; опрема за пластеничку и стакленичку производњу; копање бунара, изградња мини акумулације, опреме за наводњавање и слично; набавка индустријског семенског кромпира)

2. Сточарску производњу (лактофризи; музилице, хранилице, појилице; мешаоне сточне хране; куповина квалитетног приплодног материјала ради унапређења генетског потенцијала у говедарству, овчарству и свињарству)

3. Воћарску производњу (машине и опрема за заштиту биља; копање бунара, изградња мини акумулације, опреме за наводњавање и слично; набавка садног материјала; набавка противградних мрежа и опрема за подизање исте)

4. Ратарску производњу (набавка семенског материјала; набавка машина, опреме и слично у ратарству; копање бунара, изградња мини акумулације, опреме за наводњавање и слично)

5. Прерађивачке капацитете (мини хладњаче, сушаре; опрема за прераду воћа, поврћа, меда, млека, меса)

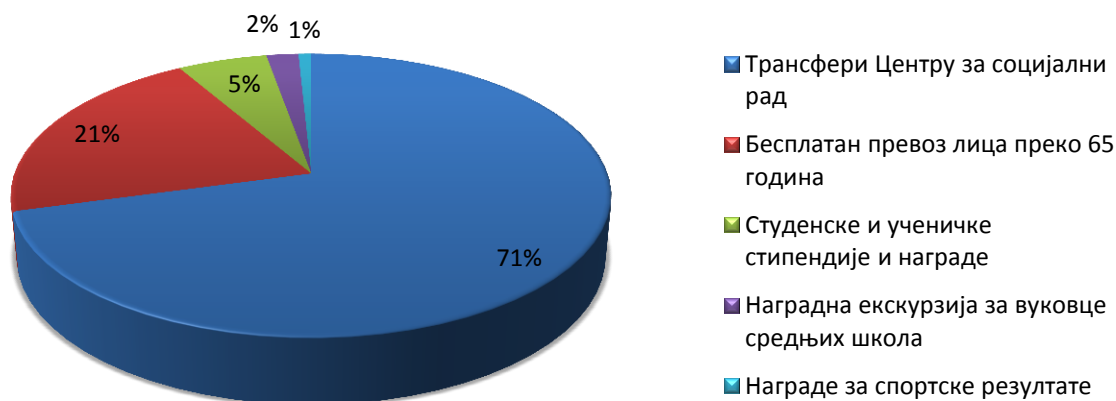
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА 124.885.000,00 / 3,4%

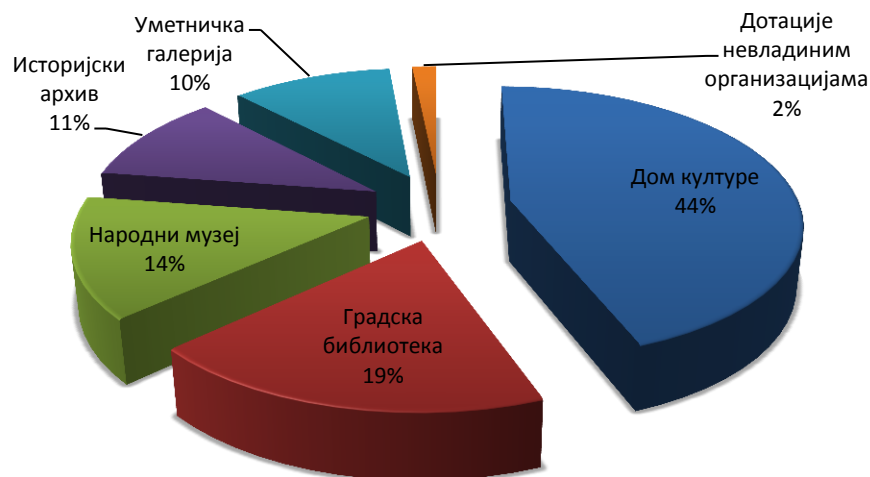
У оквиру трансфера Центру за социјални рад планирана су средства за редовно пословање Центра за социјални рад и социјална давања у износу од 47.085.000,00 динара и средства за помоћ незапосленим породиљама које то право остваре у 2013. години у износу од 40.000.000,00 динара. Капитални трансфери овој установи износе 1,3 милиона динара.

Права и услуге из области социјалне заштите која су на располагању становницима Чачка су следеће:

- Право на једнократну новчану помоћ;
- Право на ванредну новчану помоћ
- Право на привремену новчану помоћ

- Право на опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу
- Право на помоћ уaturi
- Право на делимичну накнаду трошкова комуналних услуга
- Право на накнаду трошкова сахране
- Право на накнаду трошкова екскурзија, летовања и зимовања материјално угрожене деце
- Право на трошкове школовања материјално угрожене деце и деце са сметњама у развоју
- Право на новчану помоћ незапосленим породиљама;
- Право на бесплатан оброк у народној кухињи;
- Решавање стамбених потреба социјално угрожених лица
- Санирање и побољшање услова становања социјално угрожених лица
- Помоћ у кући за одрасла и стара лица
- Привремени смештај у Прихватилиште за незбринута лица
- Привремени смештај у Прихватилиште за жртве насиља у породици
- Привремено становање деце и омладине без родитељског старања «Кућа на пола пута»
- Саветовалиште за брак и породицу (предбрачно саветовалиште, брачно саветовалиште и саветовалиште за породицу)
- Дневни боравак за одрасла и стара лица; за децу и младе са сметњама у развоју; за одрасла лица са сметњама у развоју,
- Предах смештај за децу и младе са сметњама у развоју (привремени и повремени смештај, до 48 сати)
- Саветодавно-терапијске и правне услуге (информативне, правне, едукативне, саветодавне и терапијске услуге, као и услугу подршке и оснаживања жртава породичног насиља путем дежурства)
- Персонална асистенција (лична хигијена, облачење, кување и исхрана, писање и комуникација, помоћ при кретању унутар и изван корисникове куће или радног места, помоћ пристипању терапеутским и здравственим услугама и сл.)

КУЛТУРА 194.449.000,00/ 5,4%

Поред издатака планираних за културу у Граду Чачку у износу од 194,4 милиона динара, преко Туристичке организације финансираће се и Сабор фулаша и то у износу од 2 милиона динара.

Планиране капиталне инвестиције за 2013 годину у области културе су:

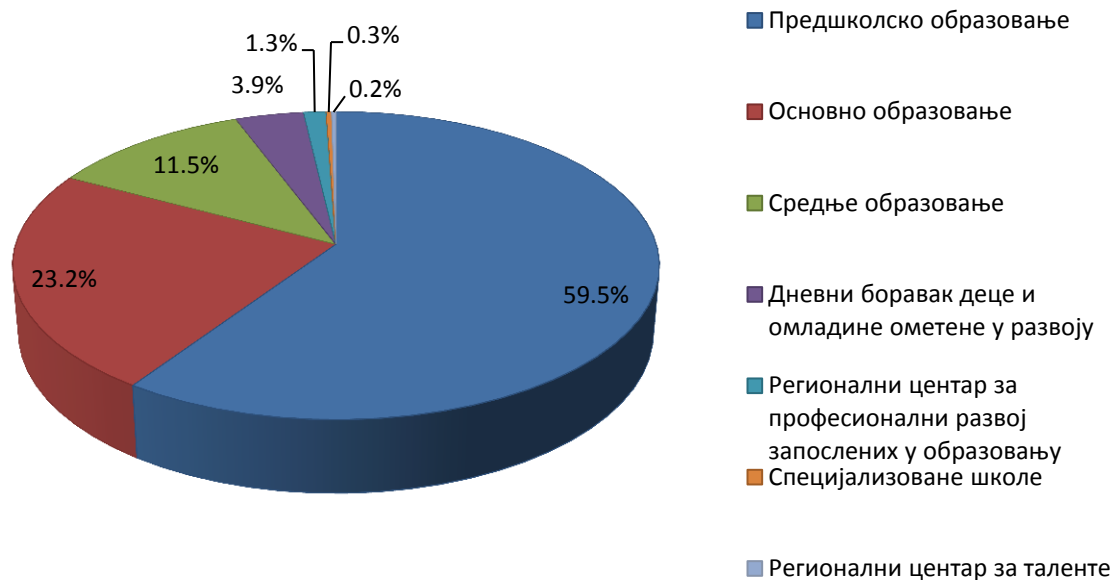
Међуопштински историјски архив	
Проширење капацитета депоа кроз уређење подрумског простора	600.000,00
Дом културе Чачак	
Набавка лед екрана	2.500.000,00
Набавка опреме за реализацију биоскопских представа	3.500.000,00
Набавка видео миксета, рефлектора и друге опреме	2.000.000,00
Набавка административне опреме	270.000,00
Набавка књига	250.000,00
Градска библиотека „Владислав Петковић – Дис“ Чачак	
Нефинансијска имовина – књиге	1.900.000,00

ОБРАЗОВАЊЕ 847.424.000,00/ 23,3%

У Чачку постоји:

- 1 предшколска установа - на 19 локација уграду
- 18 основних школа
- 6 средњих школа
- 1 школа за образовање одраслих
- 2 факултета: агрономски и технички, који су оквиру Крагујевачког универзитета.

Поред образовних институција из буџета Чачка се финансирају и Регионални центри за професионални развој запослених у образовању, као и Регионални центар за таленте. Расподела средстава планираних за образовање приказана је на графикону:

ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 30.000.000,00/ 0,8%

У оквиру заштите и унапређења животне средине најзначајнија су издвајања планирана за изградњу прихватилишта за незбринуте животиње (7 милиона), подршку секундарној селекцији отпада (4,6 милиона), подршка примарној селекцији отпада (одвожење смећа са сеоског подручја дец.2012-јун 2013) (4,2 милиона) и развој коришћења обновљивих извора енергије (соларна енергија, енергија биомасе, геотермална енергија) (3 милиона).